

Blinkskudd av dansk lærebok i klinisk onkologi

Lena Specht, Jørn Herrstedt,
Hans H. Storm et al.
Klinisk onkologi
430 s, tab, ill. København: Munksgaard, 2015.
Pris DKK 445
ISBN 978-87-628-1091-4

Det er ingen tvil om at onkologi er et fag i rivende utvikling, med stadig ny kunnskap på det molekylære plan som svært raskt fører til nye behandlingsprinsipper. Det kan derfor være vanskelig å holde oversikt i faget. Dette er en ny, stor lærebok om kreftsykdommer og deres behandling.

Forfatterne har primært et mål om å dekke behovet og ønsket fra medisinstudenter i Danmark om en dekkende og oppdatert lærebok i klinisk onkologi. Dette har de klart på en utmerket måte.

Utvilsomt vil boken også være nyttig som oppslagsbok for leger som kommer i kontakt med kreftpasienter, ikke minst burde den være egnet som oppslagsverk for allmennpraktikeren. Boken er særdeles oversiktlig med en svært omfattende innholdsfortegnelse som imidlertid er lett å finne frem i. Stikkordregisteret bakerst er innholdsrikt, det samme gjelder listen over de til dels mange forkortelsene som benyttes innen fagfeltet. Det er høy kvalitet på bilder, illustrasjoner og tabeller. Boken er innbundet med stive permer og godt papir. Språket er dansk, men det er lett forståelig også for norske lesere. Det er lett, ledig og konsist.

Boken er inndelt i tre hoveddeler. I del I – *Almen del* – omtales tumorbiologi, epidemiologi, diagnose og stadieinndeling. I del II – *Behandlingsprinsipper* – gis det en innføring i de ulike behandlingmulighetene med søkelys på stråle- og medisinsk behandling, i tillegg til behandling av akutte onkologiske tilstander og understøttende behandling («supportive care»). Sistnevnte kapittel omhandler, i tillegg til de vanligste symptomene ved kreft, også utførlig beskrivelse av bivirkninger og senfølger ved ulike behandlingsmodaliteter. Del to avsluttes med et kapittel om kreft i spesielle populasjoner og en beskrivelse av ulike typer kliniske forskningsstudier. Del III – *De enkelte kreftsykdommer* – utgjør naturlig nok den største delen. På en systematisk og klinisk relevant måte beskriver forfatterne ulike aspekter ved kreftsykdommer utgående fra ulike organer.

Selv om dette er en dansk lærebok er den like aktuell for norske lesere, idet utrednings- og behandlingspraksis ikke skiller seg vesentlig fra Danmark til Norge. Enkelte unntak finnes, f.eks. kreftstatistikk, men dette forringer ikke nytten for norske lesere, da norsk kreftstatistikk er lett tilgjengelig via Kreftregisteret.

De fire forfatterne er internasjonalt anerkjente fagfolk, noe som gjenspeiles i kvaliteten. Siden onkologi er et fagområde i stadig endring vil dette forandre en jevnlig oppdatering. Konklusjonen er at den norske læreboken i onkologi utvilsomt har fått en konkurrent!

Eva Hofslı

Overlege, Kreftavdelingen
St. Olavs hospital

Sentral norsk lærebok med utsøkte illustrasjoner

Tor-Arne Hagve, Jens P. Berg, red.
Klinisk biokjemi og fysiologi
5. utg. 443 s, tab, ill. Oslo: Gyldendal
Akademisk, 2015. Pris NOK 675
ISBN 978-82-05-46367-7

Læreboken *Klinisk biokjemi og fysiologi* har kommet i en ny og femte utgave, fire år etter forrige utgave. Boken dekker de sentrale emnene innen medisinsk biokjemi, endokrinologi og fysiologi og er primært rettet mot medisinstudenter. Den er også egnet til fordypning for ferdig utdannede leger, spesielt for leger innen laboratoriefagene, indremedisin og allmennmedisin. Forfatterne er hovedsakelig spesialister ved universitetssykehusene innen medisinsk biokjemi og immunologi, men flere kapitler er også skrevet av klinikere.

Boken er lettlest og pedagogisk. Grunnleggende biokjemiske og fysiologiske mekanismer beskrives og er gitt en klinisk innfallsvinkel. Antall kapitler har økt fra 33 til 34, og formatet er blitt større. Primære immundefekter har fått et eget kapittel, og myeloproliferative sykdommer beskrives sammen med lymfoproliferative sykdommer i et nytt kapittel. Alle kapitler er revidert og oppdatert, noen er nyskrevet, og en rekke nye analyser er omtalt. Som før er teksten krydret med tallrike pasienthistorier med kommentarer som belyser bruk av laboratorieundersøkelser i diagnostikk og behandling.

Den mest slående endringen er imidlertid layouten og de mange og fargerike illustrasjonene. Tegningene, som er laget av Deborah Maizels, er utsøkte – både estetisk og innholdsmessig. Tabellene er blitt tydeligere atskilt fra teksten ved at de har fått egen bakgrunnsfarge.

Det eneste jeg kanskje savner, er et kapittel om allergidiagnostikk. Jeg kunne også ønske meg flere illustrasjoner i kapitlene som omhandler endokrinologi. Dette er imidlertid bare småprik, og jeg vil uforbeholdent anbefale læreboken til medisinstudenter, leger og annet helsepersonell. Den befester sin posisjon som en av Nordens ledende lærebøker innen sitt felt.

Helle Borgstrøm Hager

Avdelingsoverlege, Sentrallaboratoriet
Sykehuset i Vestfold